

EUROOPA PARLAMENT

2014–2019

Petitsioonikomisjon

2014/2239(INI)

13.5.2015

ARVAMUS

Esitaja: petitsioonikomisjon

Saaja: keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjon

Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water” järelmeetmete kohta
(2014/2239(INI))

Arvamuse koostaja: Margrete Auken

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Petitsioonikomisjon palub vastutaval keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. leiab, et komisjoni teatistes esitatud järelemeetmed Euroopa kodanikualgatusele „Right2Water” ei vasta kodanike ootustele konkreetsete meetmete ja seadusandlike ettepanekute osas, sest komisjon oli juba varem teatanud, et teeb suuremaid jõupingutusi liikmesriikides ELi veealaste õigusaktide täieliku rakendamise tagamiseks, joogiveedirektiivi läbi vaatamiseks ja muudatsettepanekute esitamiseks; loodab komisjonilt ja jätkusuutlikkuse eest vastutavalt asepresidendilt selgesõnalist poliitilist teotahet tagada, et Euroopa kodanikualgatusega tõstatatud mureküsimumused saaksid sobiva vastuse;
2. tunnistab, et õigus joogiveele ning kanalisatsioonile on inimõigus, nagu kinnitatakse ÜRO peaassamblee resolutsioonis 64/292; on veendunud, et õigus veele peaks õiglaselt ja võrdselt tagama igapäevase õiguse kasutada isiklikuks ja majapidamise tarbeks vett, mis on piisav, ohutu, vastuvõetav, füüsiliselt kättesaadav ja taskukohane; nõuab tungival, et komisjon osaleks säästva arengu eesmärkide ja 2015. aasta järgse arengukava protsessis, et tagada, et tuleviku eesmärkides ja sihtides peetakse silmas õigusi, sh õigust veele;
3. kordab petitsioonikomitee võetud kohustust muuta petitsioonide esitajad põhiõigusi puudutavates küsimustes kuuldavaks, ja tuletab meelde, et Euroopa kodanikualgatus „Right2Water” käsitlevate petitsioonide esitajad on väljendanud nõusolekut käsitleda vett ELi tasandil tagatud inimõigusena;
4. rõhutab, et komisjoni väidetav erapooletus seoses vee omandiõiguse ja majandamisega on vastuolus troika poolt mõnedele liikmesriikidele kehtestatud erastamisprogrammidega;
5. palub komisjonil lisada vesi koos säästva põllumajandusega muutuste kava (Agenda for Change) elementide hulka;
6. rõhutab, et Euroopa kodanikualgatus on oluline osalusdemokraatia vahend, mida ELi kodanikud saavad kasutada oma hääle kuuldavaks tegemiseks seadusandlikus menetluses, ning et põhimõtteliselt peaks vastuvõetava ja nõuetekohase kodanikualgatuse tulemuseks olema komisjoni uus seadusandlik ettepanek, milles järgitakse Euroopa kodanikualgatuses esitatud nõudmisi, vähemalt juhul, kui komisjon on võtnud endale kohustuseks ettepanek esitada, nagu Euroopa kodanikualgatuse „Right2Water” puhul; rõhutab, et komisjon peaks tagama kahekuulise analüüsi etapi jooksul äärmise läbipaistvuse, et edukas kodanikualgatus peaks saama komisjonilt nõuetekohast õiguslikku tuge ja nõustamist ja see tuleks nõuetekohaselt avalikustada, ning et edendajaid ja toetajaid tuleks kogu kodanikualgatuse protsessi vältel hoida ajakohase teabega täielikult kursis;
7. rõhutab seetõttu, et ebapiisav reageerimine esimesele edukale Euroopa kodanikualgatusele võib kahjustada ELi kodanike usku Euroopa kodanikualgatusse kui demokraatia vahendisse;
8. nõuab, et komisjon rakendaks Euroopa kodanikualgatuse määrust tulemuslikult ja jätkaks

kogu halduskoormuse kõrvaldamist, millega kodanikud Euroopa kodanikualgatus esitades ja toetades kokku puutuvad, ning nõuab tungivalt, et komisjon kaaluks ühise Euroopa kodanikualgatus registreerimissüsteemi rakendamist kõikides liikmesriikides;

9. palub komisjonil jõuliselt toetada liikmesriikide jõupingutusi niisutus-, reovee- ja joogiveega varustamise teenustele juurdepääsu võimaldava infrastruktuuri arendamisel ning ajakohastamisel;
10. on seisukohal, et kodanikele veekvaliteedi ja -teenuste kohta kättesaadava teabe kvaliteedi ja kvantiteedi parandamiseks tuleks teha rohkem; on veendunud, et komisjoni reageering Euroopa kodanikualgatusle „Right2Water” on ebapiisav; palub komisjonil seoses selle konkreetse Euroopa kodanikualgatusga korraldada põhjalik teabekampaania meetmete kohta, mis on veepoliitika valdkonnas juba võetud, ja selle kohta, kuidas need meetmed võiksid kaasa aidata Euroopa kodanikualgatus „Right2Water” eesmärkide saavutamisele;
11. tuletab liikmesriikidele meelde nende vastutust ELi õigusaktide rakendamisel; nõuab, et liikmesriigid rakendaksid täielikult joogivee direktiivi ja kõik sellega seotud õigusaktid; tuletab neile meelde, et nad määraksid kindlaks oma kulutuste prioriteedid ja kasutaksid täielikult ära võimalused, mida pakub ELi rahaline toetus veesektorile uuel finantsplaneerimise perioodil (2014–2020), seades investeerimisprioriteediks eelkõige konkreetselt veemajanduse;
12. tuletab meelde liikmesriikide kohustust tagada, et õigus veele ja kanalisatsioonile teostatakse õiglasel viisil igasuguse diskrimineerimiseta; rõhutab liikmesriikide kohustust tagada kvaliteetse vee kättesaadavus hädasolijatele ja selle tasukohasus kõigile ning kanda hoolt, et teenusepakkujad kindlustavad ohutu joogivee ja parandatud kanalisatsiooniteenused; palub liikmesriikidel võtta vastu asjakohased õigusaktid ning töötada välja ja rakendada konkreetsed programmid, millele on tagatud piisavad ressursid ja järelevalve; märgib, et liikmesriigid peaksid pöörama eritähelepanu ühiskonna ebasoodsamas olukorras olevatele rühmadele, nt madala sissetulekuga aladel ja sellistes geograafilistes piirkondades, kus vaesust esineb väga laias ulatuses; kutsub komisjoni üles tegema kindlaks piirkondi, kus veenappus on praegune või võimalik probleem, ja aitama kindlakstehtud liikmesriikidel, piirkondadel ja aladel selle probleemiga nõuetekohaselt tegeleda;
13. tunnistab, et liikmesriikidel on kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega õigus valida erinevaid veevarustuse skeeme; väidab, et vesi ei tohiks olla avaliku ega erasektori teenusepakkujatele ebaseadusliku kasumi allikas; nõuab liikmesriikides veemajanduse ja veehinna skeemide osas suuremat läbipaistvust ja teavet;
14. tuletab meelde kohustust tagada õigus pöörduda keskkonnaküsimustes kohtusse ja õigus keskkonnainfole ning üldsuse osalemine otsustamises, nagu nähakse ette Århusi konventsioonis; palub komisjonil, liikmesriikidel ning nende piirkondlikel ja kohalikel asutustel seetõttu Århusi konventsioonis sätestatud põhimõtteid ja õigusi järgida; tuletab meelde, et kodanike teadlikkus oma õigustest on peamise tähtsusega nende võimalikult suure osalemise saavutamisel otsustusprotsessis; nõuab seetõttu, et komisjon alustaks ennetavalt kampaaniat, et teavitada ELi kodanikke Århusi konventsiooni saavutustest läbipaistvuse valdkonnas ja juba kodanike käsutuses olevatest tõhusatest vahenditest, ning täidaks ELi institutsioonidele viitavad sätted; palub, et komisjon töötaks veeteenuste

tulemuslikkuse, jätkusuutlikkuse ja kulutõhususe parandamise vahendina välja läbipaistvuse, vastutuse ja osalemise kriteeriumid;

15. tuletab meelde, et direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul kohtas kodanikuühiskonna tugevat vastuseisu paljudes aspektides, sealhulgas üldist majandushuvi pakkuvate teenustega seotud küsimustes, nagu veejaotuse ja -varustuse teenused ning reovee puhastamine; tuletab meelde, et ELi institutsioonid olid lõpuks sunnitud lisama need sektorid teenuste hulka, mida ei ole võimalik liberaliseerida;
16. märgib, et petitsioonikomisjon saab alates 1988. aastast igal aastal ELi kodanikelt paljudest liikmesriikidest märkimisväärse hulga petitsioone, milles väljendatakse muret veevarustuse ja -kvaliteedi ning reoveepuhastuse üle; juhib tähelepanu mitmetele petitsioonide esitajate poolt taunitud negatiivsetele teguritele – näiteks prügilad, ametiasutuste suutmatus kontrollida vee kvaliteeti tulemuslikult, nõuetele mittevastav või ebaseaduslik põllumajanduslik või tööstuslik tegevus – mis on vee halva kvaliteedi põhjuseks ja mõjutavad seetõttu keskkonda ning inimeste ja loomade tervist; leiab, et need petitsioonid näitavad kodanike tõelist huvi säästvate veega seonduvate ELi õigusaktide täitmise täieliku tagamise ja täiendava arendamise vastu;
17. on seisukohal, et paljud veekvaliteeti ja -majandust käsitlevad petitsioonid tulevad liikmesriikidest, mis ei ole 2014. aasta juunis korraldatud kogu ELi hõlmavas avalikus konsultatsioonis korralikult esindatud, ja rõhutab seetõttu, et avaliku konsultatsiooni tulemuste ja petitsioonides esile tõstetud olukorra vahel võib esineda vastuolusid;
18. avaldab kahetsust asjaolu pärast, et maailma vee hindamise programmi (WWAP) alusel on ELi 28 liikmesriigis endiselt üle miljoni inimese, kellel puudub juurdepääs ohutu ja puhta joogiveega varustamisele, ja ligikaudu 2 % elanikest ei oma juurdepääsu kanalisatsioonile, ning nõuab seetõttu komisjonilt viivitamatut tegutsemist;
19. on seisukohal, et Euroopa vee- ja kanalisatsiooniprojekte ja -programme tuleks hinnata inimõiguste seisukohast, et töötada välja asjakohased poliitikameetmed, suunised ja tavad; palub komisjonil koostada võrdlusanalüüsi süsteem (veekvaliteedi, taskukohasuse, jätkusuutlikkuse, hõlmamise jne kohta), et parandada avalike veevarustus- ja kanalisatsiooniteenuste kvaliteeti kogu liidus ning suurendada kodanikaktiivsust;
20. nõuab tungivalt, et komisjon võtaks kodanike sellistes petitsioonides väljendatud muret ja hoiatusi tõsiselt ning tegutseks vastavalt, arvestades eelkõige tungivat vajadust tegeleda ülekasutamise ja kliimamuutuste tagajärjel toimuva veeressursside vähenemise probleemiga, kui veel on aega vältida reostust ja majandamisvigasid; väljendab muret veekvaliteedi ja veemajandusega seotud rikkumismenetluste arvu pärast; tuletab meelde suurt hulka petitsioone, milles väljendatakse vastuseisu selliste põhiliste avalike teenuste nagu veevarustus ja kanalisatsioon kaasamisele Atlandi-ülese kaubandus- ja investeerimispartnerluse (TTIP) läbirääkimistesse; kutsub komisjoni üles suurendama veega varustajate vastutust;
21. kutsub komisjoni üles koostama siduvaid õigusakte, mis tagaksid, et pädevad asutused teevad asjaomastele kodanikele kergesti ligipääsetaval ja arusaadaval kujul kättesaadavaks veekvaliteeti ja veemajandust puudutava teabe ning et kodanikke teavitatakse kõigist veemajandusprojektidest õigeaegselt ja täielikult ja nendega konsulteeritakse; märgib

lisaks, et 80 % komisjoni korraldatud avalikus konsultatsioonis osalejatest pidas väga oluliseks veekvaliteedi seire läbipaistvuse parandamist;

22. palub liikmesriikidel viia kiiremas korras ja veepoliitika raamdirektiivi täitmise tagamise keskse osana lõpule oma veemajanduskavade koostamine ja need nõuetekohaselt rakendada, pidades seejuures täielikult kinni ülekaalukatest ökoloogilistest kriteeriumitest; juhib tähelepanu asjaolule, et teatud liikmesriigid seisavad üha enam silmitsi hävitavate üleujutustega, millel on ränk mõju kohalikule elanikkonnale; juhib tähelepanu sellele, et veepoliitika raamdirektiivil põhinevad veemajanduskavad ja üleujutusi käsitleval direktiivil põhinevad üleujutusrisi maandamise kavad on väga hea võimalus kasutada ära nende õigusaktide koosmõju, aidates nii saavutada piisava koguse puhta veega varustamine ja vähendada samal ajal üleujutusrisi; tuletab lisaks meelde, et igal liikmesriigil peaks olema veepoliitika raamdirektiivi rakendamise kohta teabe edastamiseks keskne veebisait, et hõlbustada veekvaliteedist ja veemajandusest ülevaate saamist;
23. kutsub Regioonide Komiteed üles kõnealuses Euroopa kodanikualgatuses rohkem osalema, et julgustada piirkondlikke ametiasutusi selle küsimusega rohkem tegelema;
24. palub komisjonil hoolikalt jälgida ELi otseste ja kaudsete rahaliste vahendite kasutamist veemajandusprojektides ning tagada, et vahendeid kasutataks ainult projektideks, mille jaoks need on ette nähtud, võttes samuti arvesse, et vee kättesaadavus on keskse tähtsusega ELi kodanike ebavõrdsuse vähendamisel ning liidu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamisel; palub selleks Euroopa Kontrollikojal jälgida, et tõhususe ja jätkusuutlikkuse kriteeriumeid täidetakse nõuetekohaselt;
25. kutsub komisjoni üles võtma arvesse praegust investeringute nappust tasakaalustatud veemajandusse, pidades silmas, et vesi on üks ELi kodanike ühisvaradest;
26. märgib, et nõuetekohane veemajandus on järgmistel aastakümnetel nii ökoloogilisest kui ka keskkonna seisukohast üks kõige olulisemaid küsimusi, kuna see peab vastama energeetika, põllumajanduse, majanduse ja ühiskonna vajadustele.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	5.5.2015
Lõpphääletuse tulemus	+: 26 -: 0 0: 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Andrea Cozzolino, Pál Csáky, Miriam Dalli, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Notis Marias, Edouard Martin, Marlene Mizzi, Julia Pitera, Laurențiu Rebege, Sofia Sakorafa, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Anja Hazekamp, György Hölvényi, Demetris Papadakis, Josep-Maria Terricabras, Ángela Vallina
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (kodukorra art 200 lg 2)	Paul Brannen, Norbert Lins, Dario Tamburrano, Martina Werner